

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

СХВАЛЕНО

Протокол вченої ради КВНЗ
«Харківська академія неперервної
освіти»

27.12.2023 № 5

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

тематичного спецкурсу

«Медіаційні практики в освітньому просторі»
«Mediation practices in the educational space»

Розроблено:

ПБ

Разводова Т.О., викладач, магістр з педагогіки вищої школи, арттерапевт, тренер
ГО Ла Страда-Україна, тренер НУШ

СХВАЛЕНО

Обговорено і затверджено

на засіданні кафедри виховання та розвитку особистості

Протокол № 1 від 29.07.2022

Т.в.о. зав.каф. _____ Олена БАЙНАЗАРОВА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність. Створення мирного середовища як умови встановлення демократичних цінностей є орієнтиром для розбудови держави. Враховуючи сучасний етап соціокультурного розвитку України, необхідно констатувати зміну уявлень про шляхи вирішення конфліктів. Надзвичайно гостро проблема мирного врегулювання конфліктів виділяється в аспекті реформування системи освіти. Заклади освіти ставлять за мету всебічний розвиток дитини, створення умов для засвоєння ефективних моделей поведінки з ровесниками, проте часті явища цькування, булінгу та високий рівень конфліктності серед однолітків не дозволяє в повній мірі досягти поставлених цілей.

Вирішення означених проблем актуалізує питання побудови безпечного, мирного освітнього простору, який передбачає впровадження в систему освіти технології вирішення конфліктів шляхом співробітництва. Важливими кроками в цьому напрямку є: формування у здобувачів освіти здатності протистояти булінгу, навичок ненасильницької поведінки, побудови конструктивного діалогу, розуміння поняття «мир», усвідомлення власної значущості у миробудуванні, усвідомлення конфлікту як важливої та невід'ємної частини життя, створення особистої мирної стратегії поведінки в конфлікті. Вагомим кроком у побудові мирного освітнього простору та зменшенні рівня конфліктності в учнівському середовищі можна вважати розробку тематичного спецкурсу «Медіаційні практики в освітньому просторі».

Концепція Нової української школи (НУШ), яка втілює в собі ідеї та принципи Конвенції про права дитини, передбачає створення безпечного і дружнього до дитини освітнього середовища. У сучасних умовах реформування освіти школа має забезпечити захист від насильства, образ, конфліктних ситуацій, зловживань та експлуатації всіх учасників освітнього процесу. Саме тому актуальним завданням у процесі професійного зростання і розвитку керівних та педагогічних кадрів є формування спеціальних компетенцій з питань вирішення конфліктів мирним шляхом, за допомогою процесу медіації.

Метою тематичного спецкурсу є підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників закладів освіти у питаннях вирішення конфліктних ситуацій за допомогою проведення відновних практик.

Напрямом освітньої програми є розвиток професійних компетентностей

вчителів-предметників, класних керівників і вихователів пансіонів, серед яких:

- *предметно-методична* – здатність формувати в учнів вміння конструктивного вирішення конфлікту; застосовувати ефективні відновні практики; здатність формувати ціннісні ставлення в учнів; здійснювати моніторинг результатів розв'язання конфліктних ситуацій в освітньому просторі;
- *інформаційно-цифрова* – здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі; здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси для онлайн-консультування;

- *мовно-комунікативна* – здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів та комунікативні навички медіатора/медіаторки; здатність застосовувати техніки відновлювальної комунікації;
- *психологічна* – здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки; здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність щодо використання медіаційних практик в освітньому просторі; здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною
- *педагогічного партнерства* – здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями, залучати батьків до впровадження «Служби порозуміння» на засадах партнерства;
- *емоційно-етична* – здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу;
- *здоров'язбережувальна* – здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати відновні практики для вирішення конфліктних ситуацій в освітньому просторі; здатність здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо конструктивного вирішення конфліктів; здатність формувати в учнів культуру безпечного життя;
- *проектувальна* – здатність до планування роботи «Служби порозуміння» у ЗЗСО;
- *прогностична* – здатність до проектування впровадження медіаційних та відновних практик в освітній простір; здатність до прогнозування результатів роботи медіаційних осередків у ЗЗСО;
- *організаційна* – здатність до організації медіаційної зустрічі та різних видів відновних практик.

Програма спецкурсу включає 7 тематичних занять, в яких розкриваються актуальні питання щодо впровадження медіаційних практик в освітньому просторі, а саме: основи конфліктології, трансформація конфлікту та конфліктологічна компетентність як чинник професіоналізму педагога; комунікативні навички медіатора/медіаторки. Практика медіації; технологія використання відновних практик у закладі освіти. Відновна практика техніка «Коло»; сучасні орієнтири професійного розвитку педагога та онлайн консультування в умовах дистанційного навчання.

Опрацювання змісту спецкурсу дозволяє педагогічним працівникам набути та вдосконалити навички професійної компетентності у питаннях вирішення конфліктних ситуацій за допомогою проведення відновних практик.

Обсяг: 15 годин (0,5 кредиту ЄКТС).

Очікувані результати. Засвоєння освітньої програми передбачає вдосконалення слухачами таких професійних компетентностей:

- *предметно-методична* – формує в учнів вміння конструктивного вирішення конфлікту;
 - *мовно-комунікативна* – формує в учнів комунікативні навички медіатора/медіаторки;
 - *психологічна* – орієнтується на використанні стратегій роботи з учнями, які сприяють розвитку мотивації пізнавальної діяльності щодо використання медіаційних практик в освітньому просторі;
 - *здоров'язберезувальна* – здійснює профілактично-просвітницьку роботу з учнями та іншими учасниками освітнього процесу щодо конструктивного вирішення конфліктів;
 - *прогностична* – поглиблює знання щодо проєктування впровадження медіаційних та відновних практик в освітній простір і здатність до прогнозування результатів роботи медіаційних осередків у ЗЗСО;
- За результатами навчання слухачі отримують сертифікат.

КУРИКУЛУМ

(очна/дистанційна форма навчання – 15 годин/0,5 кредита)

№ з/п	Тематика модулів, навчальних занять	К-ть годин
1.	Модуль 1. Організаційний	1
2.	Модуль 2. Основи конфліктології. Спілкування в конфлікті	4
3.	Модуль 3. Комунікативні навички медіатора/медіатори. Практика медіації	6
4.	Модуль 4. Відновні практики. Онлайн консультування	4
	Усього	14
Разом за модулями		15

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
(очна/дистанційна форма навчання – 15 годин/0,5 кредита)

№ з/п	Тематика модулів, навчальних занять	К-ть годин
1.	Модуль 1. Організаційний	
1.1	Настановне заняття. Реєстрація слухачів	1
	Усього	1
2.	Модуль 2. Основи конфліктології. Спілкування в конфлікті	
2.1	Основи конфліктології. Трансформація конфлікту.	2
2.2	Конфліктологічна компетентність як чинник професіоналізму педагога	2
	Усього	4
3.	Модуль 3. Комунікативні навички медіатора/ медіаторки. Практика медіації	
3.1	Сучасні орієнтири професійного розвитку педагога	2
3.2	Етичний кодекс медіатора/медіаторки. Практика медіації	2
3.3	Медіаційна зустріч. Сценарій медіаційної зустрічі	2
	Усього	6
4.	Модуль 4. Відновні практики. Онлайн консультування	
4.1	Технологія використання відновних практик у закладі освіти. Відновна практика техніка «Коло»	2
4.2	Онлайн консультування в умовах дистанційного навчання	2
	Усього	4
Разом за модулями		15